

Introductie nieuwe raad 2026-2030

23 maart 2026

Programma

1. Welkom en voorstellen
2. Het komende inwerkprogramma
3. Raadswerk, wat kan je de komende 4 jaar verwachten
4. Reglement van Orde & wat zijn je rechten en plichten
5. Rol van de raad in de organisatie
6. Sluiting

Welkom en voorstellen

Welkom & voorstellen

- Raadsgriffier:
Dick van der Harst
- Plv. griffier / raadsadviseur:
Clementine van Ruitenbeek
- Griffiemedewerker:
Anne-Marie Ossendrijver
- Raadsadviseur communicatie
Wendy Dallinga (vanaf 1 april)

- Werken alleen voor de gemeenteraad
- Raads-, commissie- en beeldvormende vergaderingen
- Raadsinformatie (stukkenstroom, RIS)
- Contact tussen raad en ambtenaren
- Advies over procedures, werkwijze, politiek, etc
- Ondersteuning fractievoorzittersoverleg, agendacommissie, auditcommissie & in de regio
- Organisatie van werkbezoeken en workshops
- Faciliteiten fracties (raadskamer, financiën, ICT tot op zekere hoogte)

Het komende inwerkprogramma

Belangrijke data:

- 23 maart de beginselen van het raadswerk
- 30 maart wasstraat raadsleden
- 1 april installatie nieuwe gemeenteraad
- 9 april plenaire inwerkavond
- 10&11 april raadsweekend
- 13 april regionale avond
- 16 april inwerkprogramma met 4 deelsessies
- 7 mei inwerkprogramma met 4 deelsesies
- 18 mei regionale avond
- 21 mei inwerkprogramma met plenair begin, daarna 2 deelsessies
- 28 mei eerste gemeenteraadsvergadering, aansluitend plenair inwerkprogramma

- **Dit alles staat al op iBabs**

- Maandag 30 maart 16.00-19.00 uur
- Vrije inloop, de wasstraat doorlopen duurt ongeveer 20 minuten
- Voor alle raadsleden verplicht om te doorlopen, ook als je al raadslid bent
- Documenten tekenen om de raadszetel te aanvaarden, invullen van belangrijke gegevens
- Aangeven interesse in voorzitterschap of andere functies
- Uitreiken iPad (+ eventuele ondersteuning met het instellen daarvan)
- Maken foto voor op de website
- Intekenen voor 15 minuten gesprek over integriteit met burgemeester en griffier

Installatieraad

- Woensdag 1 april, vanaf 19.30 uur
- Alle geloofsbrieven zijn dan gecontroleerd door de oude raad
- Afleggen eed of belofte door alle raadsleden
- Familie en vrienden zijn meer dan welkom
- Feestelijke borrel ter afsluiting

Plenaire inwerkavond

- Donderdag 9 april, vanaf 19.30 uur
- Financiële toekomstbestendigheid van de gemeente
- De stand van de organisatie
- De gemeenteraad in de regio

- Vrijdag 10 april 16.00 uur t/m zaterdag 11 april 15.00 uur in st. Michielsgestel
- Doel is elkaar beter te leren kennen & afspraken te maken voor de komende raadsperiode
- Aanwezig zijn alle 23 raadsleden, per fractie 1 extra vertegenwoordiger, de voorzitter, de gemeentesecretaris, de bestuursadviseur & de griffie
- Mix tussen nuttige trainingen, reflectie en gesprekken, ruimte voor ontmoeting en gezellige activiteiten
- Laat het a.u.b. zo snel mogelijk weten wanneer je er (een deel van het programma) niet bij kan zijn!

Regionale inwerkavonden

- Maandag 13 april & maandag 18 mei, gemeentehuis van Buren
- Eerste bijeenkomst: Kennismaking met gemeenschappelijke regelingen
- Tweede bijeenkomst: bespreken van de grote regionale dossiers
-
- Meer inzicht in de prangende zaken die spelen in de regio
- Maar bovenal: andere raadsleden ontmoeten!

Inhoudelijke inwerkavonden

- Donderdag 16 april om 19.30 uur:
- Blok 1:
- Parallelsessie 1: Sociaal domein, de visie, de koers en het sociaal team
- Parallelsessie 2: de rol van de raad bij ruimtelijke ordening en stedelijke ontwikkeling
- Blok 2
- Parallelsessie 3: weerbaarheid en veiligheid
- Parallelsessie 4: beheer gemeentelijke eigendommen

Inhoudelijke inwerkavonden

- Donderdag 7 mei om 19.30 uur:
- Blok 1:
- Parallelsessie 1: Jeugd en zorg
- Parallelsessie 2: Stationskwartier: de grondexploitatie
- Blok 2
- Parallelsessie 3: sociale basis en kansengelijkheid
- Parallelsessie 4: stationskwartier: mobiliteit en parkeren

Inhoudelijke inwerkavonden

- Donderdag 21 mei om 19.30 uur:
 - Blok 1:
 - Plenair: vluchtelingenopvang
 - Blok 2
 - Parallelsessie 1: Energiesystemen en netcongestie
 - Parallelsessie 2: onderwijshuisvesting
-
- Donderdag 28 mei na de raadsvergadering:
 - Toelichting van de accountant: rol van de raad in de gemeentefinanciën en de P&C cyclus

Doorlopend lerende raad

- Het inwerkprogramma eindigt na 28 mei, maar we blijven cursussen en bijeenkomst aanbieden
- Al deze onderwerpen zijn gekozen omdat ze doorlopend actueel zijn of er binnenkort over besloten gaat worden
- Andere belangrijke zaken komen later aan de orde, wanneer deze meer relevant worden
- Wanneer jullie dingen missen laat het de griffie vooral weten, dan kijken we of we er een avond rondom organiseren!
- Het programma is er voor jullie

Raadswerk, wat kan je de komende 4 jaar verwachten?

BOB-model

- Beeldvormend
 - Beeldvormende vergaderingen
- Oordeelvormend
 - Commissievergaderingen
- Besluitvormend
 - Raadsvergaderingen

Vergadercyclus

- Donderdagavond 19.30 tot maximaal 23.00 uur vaste raadsavond
- Maandagen om 19.30 uur voor extra bijeenkomsten

- Voorbeeld vergadercyclus:
- 1^e maandag: regioavond
- 1^e donderdag: fractievergadering op het gemeentehuis
- 2^e maandag: agendacommissie & fractievoorzittersoverleg
- 2^e donderdag: commissievergaderingen (al dan niet parallel)
- 3^e maandag: auditcommissie
- 3^e donderdag beeldvormende avond
- 4^e maandag: niets
- 4^e donderdag: raadsvergadering

week	jan-26							
	Ma		Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo
1					1	2	3	4
2	5		6	7	8	9	10	11
3	12		13	14	15	16	17	18
4	19		20	21	22	23	24	25
5	26		27	28	29	30	31	

Beeldvormende vergaderingen

- Het informeren van raads- en commissieleden over relevante onderwerpen of ter uitwisseling van informatie ter voorbereiding op bespreking van voorstellen in een commissievergadering
- Voorbereidende overleggen, technische sessies, expertmeetings, consultaties, bijeenkomsten met inwoners, werkbezoeken
- Openbaar
- Niet politiek
- Voorgezeten door een raadslid, ondersteund door de griffie
- Op verzoek van het college, of van raadsleden zelf, sowieso alle A onderwerpen
- Commissieleden tekenen een presentielijst, max 2 per fractie
- Geen quorum nodig

Commissievergaderingen

- Raadscommissies zijn bedoeld voor politieke oordeelsvorming
- Geen beleidsinhoudelijke commissies, woordvoering verschilt per agendapunt
- 2 personen per fractie nemen deel
- Mogelijkheid tot 2 commissies parallel (Stadszaal & Schutterszaal)
- Voorbereiden van besluitvorming voor de raad, adviserend naar de raad
- Openbaar, insprekers over wat op de agenda staat
- Voorgezeten door een raadslid
- Commissieleden tekenen een presentielijst
- Quorum is ten minste de helft van het aantal fracties = 4
- Vergadermores: geen technische vragen

Raadsvergaderingen

- Raadsvergaderingen zijn bedoeld om besluitvormend te vergaderen
- De raad vergadert met elkaar, het college is te gast
- 1 woordvoerder per agendapunt per fractie
- Het moment waarop amendementen en moties mogen worden ingezet
- Openbaar
- Voorgezeten door de voorzitter van de gemeenteraad, ondersteund door de griffier
- Alle aanwezige raadsleden tekenen een presentielijst
- Quorum is de meerderheid van het aantal raadsleden = 12

Raadsvergaderingen (vervolg)

- Aantal vaste agendapunten
- Actuele zaken
- Inspreken over iets dat niet op de agenda staat
- Bespreking conform advies van de commissie: hamerstuk of bespreekstuk
- Vergadermores
- Bespreking eerste termijn achter spreekgestoelte, interrupties aan de interruptie microfoon
- Punten van orde vanaf de eigen zit plek

Stemmingen

- Alleen als er stemming gewenst is!
- Over personen: schriftelijk
- Over hamerstukken: bij hamerslag
- Bij bespreek stuken: via handopsteking of elektronisch stemmen
- Tenzij er hoofdelijke stemming wordt gevraagd
- Vooraf gelegenheid tot stemverklaring

Beslotenheid en geheimhouding

- Openbaar tenzij!
- Zo min mogelijk besloten vergaderingen, er moet indien gewenst expliciet geheimhouding over opgelegd worden
- Zo min mogelijk stukken uit het college zijn geheim, deze zijn op iBabs achter een slotje te lezen of beschikbaar bij de griffie
- Zie verder geheimhoudingsprotocol

Fractievoorzittersoverleg en Agendacommissie

- Fractievoorzittersoverleg
 - Voorzitter gemeenteraad, fractievoorzitters, griffier
 - Bewaken kwaliteit van de vergaderingen en verhoudingen
 - Bespreken organisatie van de raad
 - Afstemmingsoverleg
- Agendacommissie
 - Voorzitter gemeenteraad, plv. voorzitter, 3 raadsleden, bestuursadviseur, griffier
 - Voorbereiden en vaststellen agenda's van raadsbijeenkomsten
 - Bepalen A, B of C stukken
 - Vaststellen van de vergadercyclus

- Elke werkdag dagpost
- Ingekomen post
- Berichten uit het college of de regio
- Berichten van raadsleden of raadsrapporteurs
- Berichten van inwoners

Raadsinformatiesysteem (RIS/iBabs)

- Digitale agenda & vergadertool
- Publiceren agenda's van vergadering ten minste 2 weken tevoren
- Altijd inloggen voor geheime stukken
- “als het niet op iBabs staat, bestaat het niet”
- Videoverslagen van alle openbare vergaderingen

En verder

- Het raadswerk is natuurlijk veel breder!
- Je bent een ambassadeur voor de stad en voor de gemeente
- Voorbeeldfunctie
- Een raadslid besteedt gemiddeld 16-20 uur per week aan het raadswerk
- Een vergoeding van 1305,79 euro per maand + reiskosten
- Hou het voor jezelf behapbaar!

Pauze

Reglement van Orde

Wat zijn je rechten en plichten?

Inwerkprogramma gemeenteraad 2026

Artikel 16 Gemeentewet

- De raad stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast.
- Reglement = vormvrij maar niet in strijd met de wet
- De raad mag afwijken van het reglement, maar niet van wettelijke bepalingen! (ordevoorstel)
- Stembepalingen erg belangrijk

- Reglement van Orde
- Omvat de regels en afspraken die raad heeft gemaakt over de orde tijdens de vergaderingen en andere werkzaamheden
- verschillende commissies die de raad helpen bij de voorbereiding en de werkzaamheden
 - agendacommissie
 - fractievoorzittersoverleg
 - werkgeverscommissie (aparte verordening)
 - auditcommissie (aparte verordening)

- Donderdagen zijn vergaderdagen
- Vergadercyclus: Beeldvormende bijeenkomsten – raadscommissie – raadsvergadering
- Beeldvorming doel: het informeren over voor de raad relevante onderwerpen of ter uitwisseling van (technische) informatie ter voorbereiding op de bespreking van voorstellen in een commissievergadering.
- Commissie doel: politieke oordeelsvorming (betekent dus debat waarbij uitwisseling standpunten plaatsvindt, maar ook argumenten wegen en proberen te overtuigen)
- Raadsvergadering doel: debat en besluitvorming

- Procedure bij stemmen
- Hoofdelijke stemming
- Stemverklaring: **Korte** toelichting op stemgedrag
- Hamerstuk, zonder stemming besluitvorming tenzij raadslid vraagt om stemming
- Voorzitter deelt stemmingsuitslag mee inclusief aantal voor- en tegenstemmen
- Volgorde stemmen bij amendement op voorstel en motie: amendement – voorstel – motie
- Stemming over personen

- Schriftelijke vragen
 - Kort helder en bondig en gericht op beleid, niet individuele kwestie & onderwerp niet op korte termijn op agenda
 - format gebruiken!
 - termijn voor beantwoording: 28 dagen
- Technische vragen
 - Kort helder en bondig en gericht op feitelijke informatie zonder politiek waardeoordeel
 - format gebruiken!
 - termijn voor beantwoording: 28 dagen

- Mondeling vragen:
- Actueel onderwerp op de agenda: stellen in commissievergadering
- Actueel onderwerp niet op de agenda: stellen tijdens het agendapunt Actuele zaken in de raad.
 - Actueel kort, bondig en duidelijk geformuleerd zijn, één onderwerp & max. 3 deelvragen.
 - Schriftelijk indienen bij de griffie, tenminste 28 uur vóór aanvang van de raad.
- Ordevoorstellen: Voorstel over de orde, denk bv. aan voorstel om te schorsen
 - de raad beslist terstond

- Motie: “korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waardoor een oordeel, wens, verzoek wordt uitgesproken.”
 - format gebruiken!
- Amendement: “voorstel tot wijziging van een ontwerpbesluit, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen.”
 - format gebruiken!
- Initiatiefvoorstel: “een voorstel van één of meerdere raadsleden tot vaststelling van een raadsbesluit. “
 - format raadsvoorstel
 - binnen 4 weken schriftelijk wensen en bedenkingen vanuit het college daarna agendering
 - geen strijd met een wet, een algemene maatregel van bestuur of een verordening.

- Recht van interpellatie: “een bevraging van het college door een raadslid over een onderwerp dat niet op de agenda van de raadsvergadering staat.”
 - een duidelijke omschrijving van het onderwerp waarover inlichtingen worden verlangd
 - de te stellen vragen en
 - schriftelijk indienen bij voorzitter van de raad via de griffie uiterlijk om 12.00 uur de dag voorafgaand aan de raadsvergadering.
 - Raad moet instemmen met het houden van interpellatie
 - Voorgeschreven gang van zaken
- Recht van onderzoek (enquête) Artikel 155a t/m art. 155f Gemeentewet, uitgebreide regeling, zeer zelden gebruikt

De rol van de raad in de organisatie

Inwerkprogramma gemeenteraad 2026

- Grondwet: raad is het hoogste orgaan
- Gemeentewet:
 - Drie organen: raad, college en burgemeester
 - Inrichting en samenstelling
 - Bevoegdheden
- Reglement van Orde

- Rollen van de raad
 - Kaderstellende rol
 - Hoofdpijnen en financiële kaders
 - Volksvertegenwoordigende rol
 - Weten wat er speelt in de gemeente
 - Controlerende rol
 - Controleren van het beleid en afspraken van het college

- Taak college
 - Beleidsvoorbereiding
 - Bestuur & uitvoering
- De raad zorgt ervoor dat de gemeenteraad wordt bestuurd op een manier die past bij de inwoners en het college voert dit uit
- Maar wel, zonder last en ruggenspraak!

Rollen en taken

- Bestuurlijke verantwoordelijkheid college
- College probeert informatie zo compact en compleet mogelijk aan te leveren
- Raadsvoorstellen zijn zo kort en zo duidelijk mogelijk
- Een raadsvoorstel is altijd een ja/nee vraag!
 - Wanneer je een voorstel niet goed vindt, kan je ook tegen stemmen

Rollen en taken

- Informatieplicht college, maar niet tot in de allerkleinste details
- Actief informeren over politiek, maatschappelijk of financieel relevante zaken
- 1 op 1 gesprekken met ambtenaren zijn mogelijk, maar alleen via de griffie
- Stellen van vragen is je recht!
 - Let wel op wat je vraagt, wanneer je dit doet en wat voor gevolgen dit heeft
 - Waarom heb je dit nu nodig?
 - Men is niet verplicht om te antwoorden exact zoals jij dat wilt

- Het college levert een indicatieve planning aan op basis van het coalitieakkoord
- Griffie werkt die uit in een planning op detailniveau
- Altijd in concept vorm
- Organisatie als Culemborg is erg kwetsbaar voor vertraging door factoren van buiten
- Raadsleden mogen onderwerpen aandragen voor de raadsagenda, manier waarop staat in het RvO

Raadsinstrumenten en hun impact

En verder

- Uitgangspunt is vertrouwen
- Respectvol met elkaar omgaan
- Naast alle officiële raadsinstrumenten is er altijd de kop koffie!
- We werken allemaal aan een beter en mooier Culemborg!

Vragen?

